

Senior i arbejde

Du og dine faglige kompetencer gør en forskel
på arbejdspladsen

BUPL
STORKØBENHAVN

ET GODT ARBEDSLIV

Ændringen af pensionsalderen betyder, at vi alle skal arbejde længere. At trives på arbejdet og planlægge arbejdslivet, så det passer dig og dine livsomstændigheder, er den bedste forudsætning for en god seniortilværelse.

Du gør en forskel

Der er et stort behov for dine mange års erfaring og faglige indsigt for at sikre fortsat kvalitet i pædagogfaget.

At du har lyst til og mulighed for at blive ved med at arbejde har stor positiv betydning for børnene, kollegerne, arbejdspladsens samlede viden og kompetencer samt arbejdsmiljøet.

Der flere muligheder for at fortsætte som pædagog. Det giver vi dig nogle eksempler på i det følgende.

Seniorsamtale

Formålet med at gennemføre en seniorsamtale er i god tid at sætte fokus på dine ønsker og forventninger til arbejdslivet.

Du har ifølge rammeaftalen om seniorpolitik ret til en seniorsamtale,

der blandt andet kan handle om, hvordan dit arbejdsliv kan tilrettelægges, så det tilpasses din situation.

Seniorsamtalen er en god anledning til, at du sammen med din leder får en dialog om, hvordan I kan tilrettelægge dine arbejdsopgaver og eventuelt justere dine arbejdstimer.

Seniorsamtalen skal være med til at afklare, hvad der skal til for at fastholde dig længst muligt i jobbet, hvis det er det, du ønsker – eller handle om, hvordan du forlader arbejdsmarkedet på den bedst mulige måde.

En seniorordning kan sammensættes på mange måder. Du har måske behov for at gå ned i tid (hvor du muligvis kan aftale fuld pensionsindbetaling fra arbejdsgiver) eller for

Eksempel på en senioraftale

Ulla er 59 år og ansat som stuepædagog i en børnehave.

Ulla har et ønske om to dage om ugen at kunne gå kl. 13.00, så hun kan hente sine børnebørn.

Ulla beder sin leder om en seniorsamtale. De aftaler en seniorordning med en ændring af arbejdstid fra 37 til 32 timer om ugen med fuld pensionsindbetaling, et fastholdelsestillæg samt justering i vagtplanen, så Ulla fast har to korte dage og tre lukkevagter.

Lederen får besat de sidste fem timer af enten medarbejdere, der ønsker at gå op i tid, eller ansætter en i fleksjob.

Muligheder for seniorstilling:

- Seniorstilling (i kombination med fratrædelsesordning)
- Generationsskifteordning
- Fastholdelses- og fratrædelsesordning

En seniorstilling kan fx. indeholde:

- Nedsat tid
- Anderledes arbejdstider
- Andet job eller andre opgaver
- Løntillæg
- Kompetenceudvikling

Fastholdelseselementerne i en seniorstilling kan bestå af :

- Bevarelse af hidtidig pensionsindbetaling
- Hel eller delvis bevarelse af løn i forbindelse med lavere timeantal
- Fastholdelsesbonus
- Bonus hvis seniorstillingen fratrædes efter X antal år

at blive fritaget for nogle arbejdsopgaver, ændring af arbejdstider eller andre tilpasninger.

En seniorstilling er ikke noget, du har ret til, men din leder er forpligtet til at tage et møde med dig. Vær opmærksom på, at hvis du arbejder et år efter din folkepensionsalder (gennemsnitligt 30 timer om ugen i et år), kan du have ret til en skattefri seniorpræmie. Se mere herom på www.borger.dk.

Kontakt altid efterlønteamet i BUPL's a-kasse for at høre om konsekvenserne for din eventuelle efter-

løn, inden du indgår aftale om for eksempel at gå ned i tid.

Du kan finde "Aftale mellem KL og Forhandlingsfællesskabet om overenskomst og aftalefornyelsen" på KL's hjemmeside www.kl.dk, og på www.forhandlingsfaellesskabet.dk finder du "Rammeaftale om seniorpolitik".

HELBREDSMÆSSIGE UDFORDRINGER?

Har du som senior problemer med helbredet, kan der være følgende muligheder for dig:

§ 56 aftale

Har du en langvarig eller kronisk lidelse, så har du muligt for at indgå en § 56-aftale med din leder. Godkender jobcentret aftalen, kan din arbejdsgiver få sygedagpengerefusion fra kommunen allerede fra din første fraværsdag, hvis du er sygemeldt på grund af den lidelse, aftalen vedrører.

Du kan læse mere om reglerne i BUPL's pjece "Sygemeldt og hvad så" på www.bupl.dk.

Hjælpemidler

Jobcentret kan bevilge hjælpemidler, hvis det er nødvendigt for, at du kan varetage dit arbejde på grund af nedsat arbejdsevne.

Hjælpemidler kan både være arbejdsredskaber og tilpasninger af arbejdspladsen, for eksempel en speciel tilpasset ergonomisk stol. Hjælpemidlet skal anses for at være mere end det, arbejdsgiver forventes at sørge for.

Personlig assistance

Hvis du har en varig og betydelig nedsat fysisk eller psykisk funktionsnedsættelse, kan du og din arbejdsgiver søge kommunen om at få tilskud til ansættelse af en personlig assistent. Assistenten kan udføre de funktioner, du ikke selv kan klare, mens du er på arbejde. Assistenten kan også betragtes som "et levende hjælpemiddel".

En personlig assistent kan for eksempel hjælpe dig med at stole op, feje, tage de tunge løft, højtlesning, eller hjælpe med at strukturere dine arbejdsopgaver.

Fleksjob

Et fleksjob er for dig, der på grund af en væsentlig nedsat arbejdsevne ikke længere kan arbejde på normale vilkår på grund af dit helbred. Et

fleksjob kan give mulighed for, at du kan arbejde færre timer om ugen. I fleksjobbet tages der hensyn til, at din arbejdsevne er begrænset, og kommunen udbetaler et tilskud til din løn for at kompensere for din nedsatte arbejdsevne.

Du kan komme i betragtning til et fleksjob, hvis der er lægelig dokumentation for, at din arbejdsevne er varig og væsentligt begrænset i ethvert erhverv. Det skal vurderes, om din nedsatte arbejdsevne kan støttes eller afhjælpes med arbejdsredskaber, personlig assistance mv.

Der er mere information om hjælpemidler, personlig assistance og fleksjob på www.star.dk.

TILBAGETRÆKNINGSMULIGHEDER

Har du behov for at forlade arbejdsmarkedet før tid, kan der være mulighed for enten seniorpension, som er en helbredsbetingsbeting, eller tidlig pension, også kaldet "Arnepension".

Seniorpension

Seniorpension er en helbredsbetingsbeting tilbagetrækningsordning målrettet nedslidte seniorer. Hvis du har seks år eller mindre til folkepensionen, har arbejdet 20-25 år på fuld tid, og du kun kan arbejde 15 timer eller mindre, vurderet ud fra dit seneste job, kan du have ret til seniorpension.

Din nedsatte arbejdsevne skal være lægelig dokumenteret. Din lidelse skal være varig, og behandlingsmulighederne skal være udtømte.

Du må godt arbejde op til 15 timer om ugen, hvis du er tilkendt seniorpension. Hvis du ønsker dette, kan du undersøge evt. modregning i din udbetaling af seniorpension på borger.dk. Hvis du ønsker at arbejde mere end de 15 timer, kan din seniorpension gøres hvilende.

Fra den 1. januar 2023 bliver din ægtefælles eller samlevers arbejdsindtægt ikke modregnet, hvis du mod-

tager folkepension, førtidspension eller seniorpension.

Tidlig pension / "Arnepension"

Tidlig pension er en tilbagetrækningsydelse - det vil sige en ydelse for dig, der har haft en langvarig tilknytning til arbejdsmarkedet.

Tidlig pension betyder, at du kan have ret til at gå et, to eller tre år tidligere på pension, hvis du opfylder betingelserne for, hvor mange år du har været tilknyttet arbejdsmarkedet (anciennitet). Et af kriterierne for tidlig pension er tilknytning til arbejdsmarkedet i 42, 43 eller 44 år.

Du kan ansøge om seniorpension og ret til tidlig pension på www.borger.dk.

DINE MULIGHEDER

	Lovhjemmel	Betinget af helbred	Beregninger	Hvor skal der søges?	Vær opmærksom
Seniorordning	Rammeaftale om seniorpolitik, KL og Forhandlingsfællesskabet			Hos arbejdsgiver	Aftale—ikke en ret
Efterløn, evt. delvis	Bekendtgørelse om overgang til efterløn samt beregning og udbetaling af efterløn		Kontakt BUPL-A's efterløns-team	BUPL-A's efterløns-team	Evt. modregning
§56, personlig assistent, hjælpemidler	Lov om sygedagpenge, bekendtgørelse af lov om kompensation til handicappede i erhverv mv.	X		Bopælskommune	
Fleksjob	Lov om aktiv beskæftigelsesindsats	X	Beregner hos Styrelse for arbejdsmarked og rekruttering (Star)	Bopælskommune	
Førtidspension	Bekendtgørelse af lov om social pension	X	Beregning på borger.dk	Bopælskommune	Evt. modregning
Seniorpension	Bekendtgørelse af lov om social pension	X	Beregning på borger.dk	Borger.dk	Evt. modregning
Tidlig pension	Bekendtgørelse af lov om social pension			Borger.dk	
Folkepension	Bekendtgørelse af lov om social pension		Beregning på borger.dk	Borger.dk	Husk optjening af venteprocent ved udsat folkepension

EGNE NOTER

	Noter konkret ordning	Indsæt beløb
Ydelse fra det offentlige		
Ydelse fra arbejdsgiver		
Ydelse eller engangsbeløb fra efterløn/fleksydelse		
Ydelse fra gruppelevsforikring		
Begyndende ydelse fra pensionselskab		
Eventuel besparelse på fagforening og a-kasse samt transport		
Eventuelle andre private forsikringer		
Ydelse pga. kritisk sygdom		
	Beløb i alt:	

Efterløn

Hvis du har indbetalt til efterlønsordningen, har du mulighed for at gå på efterløn og trække dig tilbage fra arbejdsmarkedet 3-5 år før folkepensionsalderen.

Med fleksibel efterløn kan du kombinere efterløn med arbejdstimer, så du får mulighed for at trække dig langsomt tilbage fra arbejdsmarkedet frem til folkepensionsalderen.

Læs mere om efterløn på www.bupl.dk/akassen.

Pensionsudbetaling før tid

Det er i visse tilfælde muligt at starte pensionsudbetalingen før tid afhængig af din situation.

Kontakt Pædagogernes Pension (PBU), hvis du vil høre, hvilke muligheder der er for dig.

Yderligere oplysninger:

BUPL Storkøbenhavn, telefon 35 46 53 00

BUPL-A's Efterlønsteam, telefon 35 46 52 00

PBU - Pædagogernes Pension, telefon 70 11 20 11

Udbetaling Danmark (vedrørende offentlige pensioner):

Telefon 70 15 15 00 (seniorpension)

Telefon 70 12 80 94 (tidlig pension)

Indhold og design: BUPL Midtsjælland, 2022

Foto: Colourbox